

D ů v o d y:

Soud je z úřadu povinen i bez námítky žalovaného zkoumati, zda žalobní prosba vyhovuje požadavku určitosti ve smyslu § 226 c. ř. s., při čemž neurčitost žalobní prosby není jen vadou formální, nýbrž vadou materiální, jejíž nápravu naříditi (§ 84 c. ř. s.) není soud povinen (č. 12032, 10497 Sb. n. s.). Při žalobě určovací podle § 228 c. ř. s. je rovněž na soudu (i vyšším soudu), by z úřadu zkoumal, zda žalobce má na požadovaném určení nutkový právní zájem, a to bez zřetele na to, zda nedostatek právního zájmu byl vytýkán čili nic (č. 10155, 11630 Sb. n. s.). Tím jest vyvrácena výtká, že soud odvolací v rozporu se spisy bez námítky žalované strany zkoumal určitost žalobní prosby a otázku právního zájmu. Žalovaná obec nepopírá vlastnictví žalobkyně k stavební parcele č. 143 se sklepem a boudou ve výměře 20 m² (21 m²), tedy k ploše, pokud je zastavěna nad povrchem a pod boudou, pokud je sklep, popírá však vlastnictví žalobkyně jednak k části sklepu, pokud jest umístěn pod parcelou č. 1307/5, která je vlastnictvím obce, jednak i k povrchové půdě p. č. 1307/5 jsoucí nad sklepem a připouští, že žalobkyně k části sklepa, pokud jest pod parcelou č. 1307/5, přísluší pouze služebnost sklepa. Sklep pod cizím pozemkem může býti samostatným předmětem právního a knihovního obchodu a není závady, by i vlastnické právo k pozemku, pod nímž je sklep, i právo vlastnické ke sklepu nebylo vedle sebe vykonáváno jako plné právo vlastnické, jak bylo bližší dovedeno v rozhodnutích č. 2245 a 13816 Sb. n. s. Z uvedeného plyne, že nejde pouze o uznávací projev žalované obce k odklizení výměrové nesrovnalosti (totiž rozdílu 23 po příp. 22 m²) parc. č. 143 mezi knihovním stavem a mapou, jak má za to žalobkyně. Ze žaloby ani ze žalobní prosby nelze seznati, kde se přesně nachází a v jakém geometrickém tvaru oněch 23 (22) m², které podle tvrzení žalobkyně byly geometrem od její stav. parcely č. 143 odděleny a připojeny obecnímu pozemku (p. č. 1307/5). Není též jasno, že oněch 23 m² souhlasí s rozměry sklepa, pokud je pod p. č. 1307/5, a že se žalobkyně domáhá částice z povrchu p. č. 1407/5 toliko v rozměrech sklepa. Odvolací soud nepřipustil doplnění žalobní prosby dodatkem »a sice jak jest v situačním nákresu v dobrozdání a ve snímku označena plocha písmenami a, b, c, j, i, k a« (správně a, b, c, d, j, i, g, h, a). Proto jest přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že za vylíčeného stavu věci je žalobní prosba neurčitá, a to zejména tehdy, kdyby podle názoru žalobkyně bylo lze pokládati žalobu za žalobu zvláštního druhu na plnění.

Čís. 15767.

K otázce použití dědicko-biologického vyšetření k vyvrácení domněnky § 163 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1937, Rv II 610/36.)

Žalovaný doznal ve sporu o uznání nemanželského otcovství, že s nemanželskou matkou v kritické době tělesně obcoval, namítl však, že nemůže býti otcem žalujícího dítěte, poněvadž v té době měla ne-

manželská matka tělesné styky s jinými muži a byla již těhotná. K vyvrácení domněnky § 163 obč. zák. nabídl pak důkaz krevní zkouškou, důkaz znalcem o zralosti (donošenosti) dítěte a konečně důkaz dědicko-biologickým vyšetřením. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Poněvadž žalovaný měl s nemanželskou matkou tělesné styky v kritické době, svědčí proti němu zákonná domněnka otcovství podle § 163 obč. zák. Odvolací soud má však za to, že tato domněnka byla dědicko-biologickým zkoumáním, provedeným universitním profesorem Dr. Aloisem M-ou, vyvrácena a že žalovanému se tudíž podařilo provést důkaz, že nemůže být otcem žalobcovým. Že takový důkaz jest pokládati za způsobilý vyvrátiti zákonnou domněnku otcovství, jest patrné z posudku znalce Dr. Ch-a, který výslovně uvedl, že ježto ani krevní zkouška nevyloučila oplodnění nemanželské matky žalovaným, dalo by se vyloučení otcovství žalovaného, jež jest nanejvýš nepravděpodobné, provésti toliko dědicko-biologickým důkazem, který proto v tomto případě bezpodmínečně by měl být proveden. Znalec Dr. Alois M-a podal již v první stolici po svém dědicko-biologickém vyšetření žalobce, dále žalovaného a také svědka Heriberta J-a podrobný posudek, podle něhož z obou vyšetřovaných mužů může být za otce žalobce označen toliko Heribert J. Dědicko-biologické vyšetření bylo odvolacím soudem provedeno také u nemanželské matky a znalec Dr. M-a podal další posudek, že ani vyšetření matky nezměnilo nic na jeho dřívějších výsledcích a zjištěních a že nemůže než setrvat na svém úsudku, že otcem může tu být pouze J. a že otcovství žalovaného jest vyloučiti. O průkaznosti takového vyšetření uvedl, že důkaz dědicko-biologickým prozkoumáním jest důkazem dosti moderním. Podklady této vědy jsou takové, že posudek může být podán s největší pravděpodobností. Se 100% jistotou nelze ovšem v tomto oboru posudek podati, jako v lékařské vědě vůbec 100% jisté posudky zpravidla podávány býti nemohou. Vždyť ani důkaz krevní zkouškou toho času všeobecně uznávaný nemůže být označen na 100% jistý důkaz. Ke konci svého posudku prohlašuje znalec znovu, že výsledek dědicko-biologického vyšetření nemůže být sice označen za 100% jistý, ale pravděpodobnost jest u něho tak veliká, že otcovství žalovaného lze přímo prohlásiti za vyloučené. Soud odvolací se připojuje — jak také již první soud učinil — k přesvědčujícím vývodům znalcovým a má z jeho posudku za prokázáno, že v tomto případě jest otcovství žalovaného skutečně vyloučeno a že právní domněnka otcovství žalovaného byla vyvrácena.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Soud první stolice zamítl žalobu o uznání otcovství v podstatě z toho důvodu, že zjistil, že žalovaný souložil s matkou žalobcovou po prvé až v květnu 1924, že před tím souložila nemanželská matka v kritické době podle § 163 obč. zák. s Heribertem J., že podle posudku znalce

Dr. Ch. žalobce nemůže pocházeti ze soulože z května 1924 a že také výsledek dědicko-biologického vyšetření, provedeného znalcem prof. Dr. M., dokazuje nepravděpodobnost zplození žalobce žalovaným. Naproti tomu odvolací soud zjistil, že žalovaný tělesně obcoval s matkou žalobcovou opětně a častěji již od února a března 1924, zejména také v době od 11. března 1924 do 1. května 1924, v kteréžto době podle znaleckého posudku Dr. Ch. bylo žalující dítě počato. Svědčí proto na základě těchto zjištění proti žalovanému domněnka otcovství podle § 163 obč. zák., kterou však odvolací soud pokládá za vyvrácenou, a to jedině na základě dědicko-biologického vyšetření provedeného prof. Dr. M., podle něhož lze s největší pravděpodobností dospěti k úsudku, že otcem žalobcovým může býti pouze Heribert J. a vyloučiti tak otcovství žalovaného. Zjištění výsledků znaleckého posudku je otázkou skutkovou, která nemůže v dovolacím řízení býti uváděna na přetřes. Naproti tomu otázka, zda skutková zjištění odvolacím soudem na základě znaleckého důkazu učiněná odůvodňují právní závěr, že domněnka podle § 163 obč. z. je vyvrácena, je otázkou právní. V tomto směru dovolání vytýká napadenému rozsudku právem nesprávné právní posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Domněnka otcovství podle § 163 obč. zák. je domněnkou zákonnou, proti níž je sice protidůkaz přípustný, avšak má-li míti úspěch, musí býti zcela určitý, jasný a nezvratný tak, aby jeho výsledek neza nechal té nejmenší pochybnosti o tom, že dítě žalovaným vůbec zplozeno býti nemohlo (srv. rozh. č. 1476 Sb. n. s.). Otázku, jakou vědeckou cenu má lékařský znalecký důkaz vedený k vyvrácení domněnky podle § 163 obč. zák., nemůže řešiti soud; je to otázka odborná, která pouze znalcem může býti zodpověděna (srv. rozh. č. 6865 Sb. n. s.). Podle posudku znalců, jak byl odvolacím soudem zjištěn, lze otcovství žalovaného na základě dědicko-biologického vyšetření vyloučiti s největší pravděpodobností. Podle toho může výsledek důkazu v s o u z e n é m p ř í p a d ě sloužiti toliko za podpůrný důvod pro hodnocení ostatních výsledků dokazování, jako ho použil soud první stolice. Nemůže však dědicko-biologické vyšetření samo o sobě vyvrátiti domněnku § 163 obč. zák. Ježto odvolací soud zjistil všechny předpoklady pro domněnku § 163 obč. zák. a k jejímu vyvrácení uvedl jedině výsledek dědicko-biologického vyšetření, bylo z důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. dovolání podle § 510 c. ř. s. vyhověti a změnou rozsudků obou nižších stolic uznati žalovaného otcem žalobcovým.

Čís. 15768.

Byla-li smlouvou o koupi zpáteční (z doby před válkou) stanovena kupní cena pro zpětnou koupi částkou, za niž věc byla koupěna, pozbylo ujednání o výši ceny pro výkon práva zpětné koupě nastalou rozlukou měny a jejím poklesem svého obsahu a jest cenu, za niž jest věc zpět koupiti, nově stanoviti podle zásad právní poctivosti se zřetelem na úmysl stran, jak se jevil v době ujednání smlouvy podle tehdejších